

skille Kirketjenesten ud fra Lærerembedet Naar det kun er et enkelt Embede i hver Skoledirektionskreds — saaledes tror jeg, det er —, til hvilket noget saadant kan knyttes, synes det mig, at hvis man er kommen til det Resultat, at det ikke er heldigt for selve Lærervirksomheden at forbinde de to Gerninger, saa er det i hver Skoledirektionskreds et Embede for meget at udlevere dertil, og det vil sikkert i mange Tilfælde virke forstyrrende ind paa Skolegerningen. Det hører man jo snart fra det ene, snart fra det andet Sted, at saa maa Skolen lukkes, fordi der er Bryllup, og saa maa den lukkes, fordi der er Begravelse og lignende. Det er ikke heldigt, at en Lærer, hvis Opgave netop skal være at virke efter en Regel, virke fast og sikkert og være et Eksempel, hvert Øjeblik af et Tilfælde kastes bort fra sin Virksomhed og lader Skolen falde i Tilfældets Hænder. Jeg tror derfor rigtignok, at alle pædagogiske Hensyn tale for en absolut Adskillelse mellem disse to Gerninger; jeg synes ikke en Gang, at Lærerens eget Ønske skulde være tilstrækkelig Grund til, at han skulde faa en saadan Adgang til at forsømme sin Lærervirksomhed, som den, der her bliver Mulighed for.

Man har ogsaa bevaret et lille Punkt i Forbindelsen mellem Skolen og Kirken ved den Ret, man giver Biskoppen til at samle Børnene i Kirken eller Skolen og samtale med dem. Jeg er enig med Medlemmer, som tidligere i Forhandlingen have udtalt, at det er underligt at give denne Ret i en Lov, al den Stund en Biskop, hvis et saadant Ønske om at komme i Forbindelse med Børnene gennem Skolen var til Stede hos ham, rimeligvis nok kunde finde Vej dertil uden Loven. Men ogsaa af den Grund forekommer det mig mindre heldigt at stille denne Bestemmelse op i en Lov, at det er at lukke en Skolevæsenet fjern og fremmed Person ind med indenfor selve Lovens Rammer. Der er i og for sig lige saa lidt Grund til, at netop Biskoppen skulde samtale med Børnene, som til, at f. Eks. Amtmanden fik Ret til at sammenkalde Børnene for at samtale med dem om Forholdene i det borgerlige Samfund. Man kunde synes, at det var smukt af Amtmanden, hvis han gik til Skolen og samtalede med Børnene, og ligeledes er det smukt af Biskoppen, hvis han gør det, men just at give ham en kvalificeret, lovhemlet Ret paa det Punkt forekommer mig at være at henvende sig til en Stand, som ligger Skolen for fjernt.

En Forbindelse er ogsaa bevaret i Lovforslagets Bestemmelse om, at Under-

visningsmidlerne ved Religionsundervisningen skulle godkendes af Menighedsraadene. Tanken er vel den, at Menighedsraadene skulle vaage over, at disse Undervisningsmidlers Indhold bliver af den rette Art, at man ikke kommer udenfor Grænsen for det, som Menigheden maa anse for den rette Opfattelse af de kirkelige Forestillinger. Men hvis det skal række videre, hvis det skal betyde, at Menighedsraadet skal give sit Samtykke til den pædagogiske Formning af dette Stof overfor Børnene, hvilket er noget ganske andet end det, at selve Indholdet svarer til Kirkens Lære, saa forekommer det mig, at man gaar for vidt, idet man derved gaar til en Ordning, hvorefter man lader Kræfter, som ikke kunne siges paa Forhaand at være kvalificerede dertil, muligvis gribe hindrende ind. Det er blandt andet ogsaa af den Grund, at jeg ikke anser Præsterne for at være særlig kvalificerede til at have en Dom over, hvorledes Religionsundervisning i Skolen gennemføres, idet det skal ses fra et pædagogisk Synspunkt, det vil sige fra det Synspunkt: hvorledes Barnet netop er i Stand til at tilegne sig den givne Forestilling. Præstens hele Liv fører ham til at færdes blandt de voksne og kun indirekte komme i Forhold til Børnene gennem deres Forældre eller i alt Fald paa saa sent et Trin af Barnealderen, at de staa paa Vippen til at udskrives af denne og gaa over i de voksnes Tal. — Privatskolerne skulle for Elevernes Vedkommende have Attest fra en Præst i Folkekirken eller i en evangelisk-luthersk Frimenighed for Religionsundervisningens rette Beskaffenhed. Jeg ved ikke, om man ikke har overset, at der kan tænkes Privatskoler, som ikke just staa paa Folkekirkens Grund. Er det udelukket, at en reformert Kreds, en katolsk, en jødisk Kreds, at overhovedet religiøse Samfund eller Samfund, som maaske staa helt udenfor enhver konfessionel Bestræbelse, kunne danne Privatskoler? Hvis der nu, hvad der formodentlig til en vis Grad maa være Ret til, oprettes en Skole med en vis almindelig moralsk, religiøs Undervisning, som ikke har noget konfessionelt Præg, skulde den saa ogsaa skaffe Attest fra en Præst i Folkekirken eller en evangelisk-luthersk Frimenighed for, at Religionsundervisningen er, som den bør være? Da der i Grundloven staar noget om, at man kan dyrke Gud, paa hvad Maade man ønsker, maa det vel ogsaa kunne overføres paa Skolen, og alt-saa vil man kunne tænke sig Skoler, som ikke just staa indenfor den folkekirkelige Ramme. Der mangler, forekommer det mig,